

עד אחד נאמן באיסורין

רב דניאל שטיין

א. גמ' גיטיין (ב): - עד אחד נאמן באיסורין. [פרש"י (שם) - שהרי האמינה תורה כל אחד ואחד מישראל על הפרשת תרומה ועל השחיטה ועל ניקור הגיד והחלב]. [תוס' (שם) ד"ה עד אחד - וא"ת ומנא לן דעד אחד נאמן באיסורין וי"ל דילפינן מנדה דדרשינן בגמ' כתובות (עב). וספרה לה לעצמה]. [ח"י הרמב"ן (שם) - התם אי אפשר שתביא עדים לפסיקת זיבתה ונדותה ולספירתה ולטבילתה לפיכך האמינתה תורה ואין למידין ממנה לשאר עדות כלל שאין דנין אפשר משאי אפשר].

ב. תשו' הרא"ש (כל נ"ב אות ב): - ולא מצינו נאמנות לאשה אלא היא דעשרה יוחסין דקאמר ג' נאמנים על הבכור חיה אביו ואמו, והתם גופיה לא אמרינן הכי אלא משום דגלי קרא יכירנו לאחרים ובשביל שהאמינה תורה לאב אע"פ שהוא קרוב ויחיד וטעמא שאין להעיד אלא הוא ואין אחר יכול להכירו ילפינן מיניה ה"ה חיה ואמו.

ג. רמ"א (ח"מ סי' ל"ה סעי' י"ד): - וכל אלו הפסולים, פסולים אפילו במקום דלא שכיחא אנשים כשרים להעיד, וכל זה מדינא, אבל י"א דתקנת קדמונים הוא דבמקום שאין אנשים רגילים להיות, כגון בב"ה של נשים או בשאר דבר אקראי שאשה רגילה ולא אנשים, כגון לומר שבגדים אלו לבשה אשה פלונית והן שלה, ואין רגילים אנשים לדקדק בזה, נשים נאמנות.

ד. גמ' פסחים (ד.ד): - הכל נאמנים על ביעור חמץ, אפילו נשים אפילו עבדים אפילו קטנים. מאי טעמא מהימני וכו', דמוחזק לן דלא בדק, וקאמרי הני בדקיניה, מהו דתימא לא להימנינהו רבנן, קא משמע לן כיון דבדיקת חמץ מדרבנן הוא, דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי ליה הימנוהו רבנן בדרבנן. [פרש"י (שם) - מאי טעמא נאמנין. הא לאו בני אסוהדי נינהו וכו'. הימנוהו רבנן בחיובא דליתא אלא מדרבנן, דהם הצריכו והם התירו לסמוך באמירתן של אלו, וכח בדיהם להאמינם במידי דלאו דאורייתא]. [תוס' (שם) - אף על גב דכל דבר שהוא בידם מהימנינן להו לנשים ועבדים ואפילו מדאורייתא דמעשים בכל יום שאנו מאמינים לאשה ועבד על השחיטה ועל הניקור וכו' מכל מקום גבי בדיקת חמץ אף על גב דבידם מ"מ אי הוי מדאורייתא לא מהימנינן להו משום דאיכא טירחא יתירתא וצריך דקדוק גדול כדמוכח בירושלמי שמפרש מפני שנשים עצלניות הן]. [ראב"ד (א: בדפי הרי"ף) - האי לישנא לא דייק, דאי אמרי אנן בדיקניה לא הוה צריך למימר הימנוהו רבנן בדרבנן, דאפילו בדאורייתא נמי מהימני, כגון נטילת הגיד והחלב, שאנו סומכים על הנשים וכו' וטעמא דמילתא דהכל חברים אצל המצות מכיון שהם עוסקים בהם וכו' שאם לא כן איך אדם סומך בניקור הבשר ובדיקת הירקות על אשתו בירקות שהוחזקו בתולעים, אלא ודאי הכא לאו דאמרי אנן בדקינן אלא דאמרי בדיק ליה מאן דהוא].

ה. שטמ"ק כתובות (עב): - יש מדקדקין שאין האשה נאמנת באיסורין של תורה אלא בנדותה בלבד דכתיב וספרה לה ומהתם לא ילפינן דשאני התם דלא סגיא בלאו הכי כי אי אפשר לו לבעל לדעת מתי וסתה ושלמו ימי ספורין שלה אלא על פיה ואם לא תאמינה בטלת מצות פריה ורביה והיינו דאמרינן בפ"ק דפסחים הכל נאמנים על בעור חמץ אפי' נשים ועבדים וקטנים ופרישנא טעמא דכיון דבדיקת חמץ דרבנן היא הימנוהו רבנן בדרבנן הא אלו הוי דאורייתא לא מהמני. ואין פירוש זה נכון שכל מקום שהאמינה תורה עד אחד באיסורין האשה כאיש וכל שכן בעניני הבית המוטלין עליה ומעשים בכל יום שסומכין עליה בנקור הבשר ומליחתו ועל מצה בפסח וכיוצא בהן הרבה וההיא דפסחים כבר אמר בירושלמי לית כאן נשים א"נ אית כאן נשים ומתוך שהן עצלניות בודקות כל שהן כלומר שלא יבדקו כראוי מפני הטורח.

ו. רמ"א (יו"ד סי' קכ"ז סעי' א'-ג'): - וכל הפסולי עדות כשרים לענין איסורים, אם לא שחשוד לאותם דברים כו'. ואשה נאמנת בדבר איסור לומר תקנתיו.

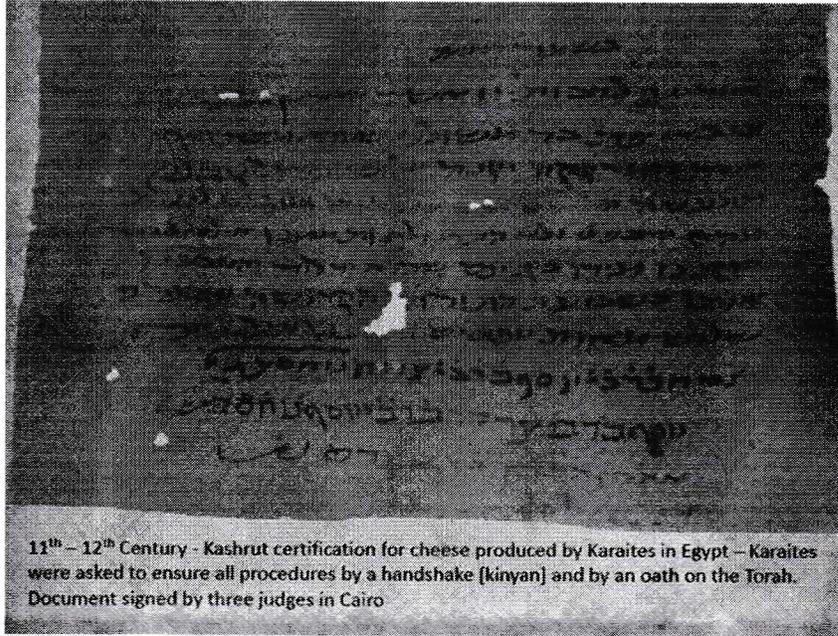
ז. תוס' ב"ק (טו.) ד"ה אשר - ואשה פסולה לדון דתנן בפרק בא סימן (גדה דף מט: ושם) כל הכשר לדון כשר להעיד ואשה פסולה להעיד כדאמרינן בהחובל (לקמן דף פח.) ובפרק שבועת העדות (שבועות דף ל.) וי"ל דההיא דפרק בא סימן (גדה ד' מט:) באיש איירי כלומר כל איש הכשר לדון כשר להעיד.

ח. נתיבות המשפט (סי' ל"ו ס"ק י'): - עיין תומים שחילק וכו' דאשה כיון דאינה ראויה להעיד לא מיהשב קרוב או פסול ולא נתבטלה העדות בשבילה, אבל פסול דרבנן מבטל העדות, ומדבריו יש ללמוד דהוא הדין גוי וקטן אינן מבטלין עדות הכשרים.

ט. תשו' אגר"מ (ח"ב יו"ד סי' מ"ד): - ולכן אף בשל אחרים אם רמי עלייהו הוי זה כמו בשלהן וא"כ כשפרנסתה מהשגחה הרי רמי זה עלה שלא מטובה עושה זאת אלא מצד שנשכרה לזה נאמנת באופן שנאמנת בשלה.

י. טור (יו"ד סי' י"ח) - כתב א"א הרא"ש ז"ל והאידינא נוהגים בכל גלות ישראל שאין מאמינים לקצבים וממנים אנשים ידועים על השחיטה ועל הבדיקה ולהם מחלו חכמים את כבודם כי הם זריזים וזהירים מתוך כך נתבטל בדיקת החכם לגמרי.

יא. חיי אדם (סי' ע"א כלל ב') - אף על גב דבסתם אדם שאינו יודע אם הוא חשוד או לא מחזקינן אותו בתזקת כשרות ומותר לאכול עמו כשנתארח אצלו שהרי אינו חשוד לאכול דבר איסור מכל מקום לקנות ממנו יש אומרים דאסור כל דבר שיש לחוש בו לדבר איסור אפילו דרבנן כגון יין ואפילו חלב ופת אלא אם כן מכירין אותו שהוא מוחזק בכשרות דשמא חשוד על לפני עור וכן ראוי לנהוג בזמן הזה בפרט על הישובים שדר שם ישראל אחד ומי יודע אם הוא כשר או חשוד והרבה יש ליזהר בדבר בזמן הזה שלא לאכול כי אם אצל מי שמוחזק בכשרות.

11th – 12th Century - Kashrut certification for cheese produced by Karaites in Egypt – Karaites were asked to ensure all procedures by a handshake (kinyan) and by an oath on the Torah. Document signed by three judges in Cairo